



ایتالو کالوینو

نشش یادداشت برای هزاره‌ی بعدی

ترجمه‌ی لیلی گلستان



**Aide-mémoire pour le
prochain millénaire**

Italo Calvino

شش یادداشت برای هزاره‌ی بعدی

ایتالو کالوینو

ترجمه از فرانسوی: لیلی گلستان

حروف چینی، نمونه‌خوانی، صفحه‌آرایی: بخش تولید نشرمرکز

ویرایش: تحریریه‌ی نشرمرکز

طرح جلد: سعید زاشکانی

چاپ اول ۱۳۹۴، شماره‌ی نشر ۱۱۵۷، ۱۲۰۰ نسخه، چاپ جاری

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۳-۲۶۸-۳

نشرمرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبه‌روی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی ۸

تلفن: ۳-۸۸۹۷۰۴۶۲ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشرمرکز محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله: فتوکپی، الکترونیکی،

ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و بخش بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

سرشناسه: کالوینو، ایتالو. ۱۹۲۳-۱۹۸۵. Calvino, Italo

عنوان و نام پدیدآور: شش یادداشت برای هزاره‌ی بعدی

مشخصات ظاهری: شش، ۱۱۴ ص.

یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nliai.ir> قابل دسترسی است

یادداشت: عنوان اصلی: Aide-mémoire pour le prochain millénaire

شناسه‌ی افزوده: گلستان، لیلی، ۱۳۳۳- مترجم

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۳۸۵۲۵۵۴

300book

فهرست

۱	_____	به جای مقدمه
۵	_____	سَبکی ۱
۳۱	_____	سرعت ۲
۵۳	_____	دقت ۳
۷۳	_____	وضوح ۴
۹۱	_____	چندگانگی ۵
		۶ سازگاری (یادداشت مفقود)
۱۱۱	_____	نمایه

به جای مقدمه

در ششم ژوئن ۱۹۸۴ دانشگاه هاروارد رسماً از ایتالو کالوینو دعوت کرد برای چارلز الیوت نورتون، گفتارهایی در باب شعر یک رشته سخنرانی انجام دهد. این سخنرانی‌ها باید در سال تحصیلی ۸۶-۱۹۸۵ در کمبریج - ماساچوست انجام می‌گرفت. عبارت شعر نشانگر تمام اشکالی بود که به نوعی با شاعرانگی در ارتباط بودند - ادبی، آهنگین، تصویری - و انتخاب موضوع کاملاً آزاد بود و همین وسعت موضوع نگرانش کرده بود، اما به محض دریافت پیشنهاد، شروع کرد به فکر کردن درباره‌ی آن، و خیلی زود این کار به یک مشغله‌ی ذهنی تبدیل شد.

بعد از مدتی به من اعلام کرد که هم برای هشت گفتار اطلاعات جمع‌آوری و هم درباره‌اش فکر کرده است و عملاً از اول ژانویه ۱۹۸۵ فقط روی این گفتارها کار کرد و جز آن کاری نکرد. عنوان هشتمین گفتار را می‌دانم: «بر آغاز و بر پایان [رمان] (Sul cominciare e sul finire) اما آن را نیافتم.

کالوینو پس از فکر بسیار در مورد عنوان کتاب - عنوانی مثل «چند ارزش ادبی...» یا «منتخبی از ارزش‌های ادبی...» و «شش میراث ادبی...» که همه‌شان با «... برای هزاره‌ی بعدی» پایان می‌گرفتند - کلمه‌ی «یادداشت» را بیشتر خوش داشت. شوهرم پنج گفتار را در سپتامبر ۱۹۸۵ در شب شروع سفرش به پایان رسانده بود - البته این گفتارها را کالوینو باید قرائت می‌کرد - و پاتریک گریک قرار بود آنها را ترجمه کند و بعد برای چاپ در انتشارات هاروارد از نو خوانده شوند. اما فکر نمی‌کنم که باید تغییر عمده‌ای در آنها داده می‌شد. تنها تفاوت مابین نسخه‌ی

اول که خواندم و نسخه‌ی آخر، فقط در ساختار آن بود و نه در محتوای آن. ششمین گفتار — که هنوز آن را نیافته‌ام — سازگاری نام داشت و می‌دانم که به کتاب پارتلیبی محرر هرمان ملویل اشاراتی داشت. و کالوینو قصد داشت آن را در ایالات متحده دوباره نویسی کند.

باقی نوشته‌ها — همین پنج گفتار — هریک را جداگانه در پوشه‌ای شفاف و همه را با هم در پرونده‌ی روی میز کارش گذاشته بود تا در چمدان بگذارد...^۱ سخنرانی‌های نورتون از سال ۱۹۲۶ آغاز شده‌اند و طی این سال‌ها شخصیت‌هایی مثل تی. اس. الیوت، ایگور استراوینسکی، خورخه لوئیس بورخس، نورتروپ فرای و اوکتاویو پاز... در آن شرکت داشته‌اند. و این اولین باری بود که از یک نویسنده‌ی ایتالیایی دعوت می‌شد.

استر کالوینو

300book

۱. کالوینو شب پیش از سفر بر اثر سکنه فوت شد. (همه‌ی پانوشت‌ها در ترجمه‌ی فارسی اضافه شده است).
ل. م.

ما در سال ۱۹۸۵ هستیم و فقط پانزده سال مانده تا به هزاره‌ی بعدی برسیم. در حال حاضر فکر نمی‌کنم نزدیک شدن به این تاریخ احساس خاصی را برانگیزاند. به هر حال به اینجا نیامده‌ام تا در مقوله‌ی آینده‌شناسی حرف بزنم، بلکه آمده‌ام تا از ادبیات بگویم.

هزاره‌ای که روی به پایان دارد، شاهد تولد و تکامل زبان‌های امروزی در غرب بوده، و شاهد تولد و تکامل ادبیاتی که امکانات تخیل، فهم و بیان در این زبان‌ها را جست‌وجو کرده است.

این هزاره، هزاره‌ی کتاب هم هست. این هزاره چیزی را دیده که ما آن را کتاب می‌خوانیم و حال برای ما شکلی آشنا دارد، و نشانه‌ی پایان نزدیک آن این است که ما اغلب نگران هستیم در عصر فراصنعتی یا تکنولوژی چه بر سر ادبیات و کتاب خواهد آمد. اما علاقه‌ای ندارم به این نوع گمانه‌زنی پیردازم، و اگر به آینده‌ی ادبیات اعتماد دارم فقط به این دلیل است که می‌دانم ادبیات با امکانات خاص اش می‌تواند چیزهایی به ما بدهد. همچنین علاقه‌مندم در این گفتارها از ارزش‌ها و کیفیت‌ها یا خصوصیات ادبیات بگویم که به طرز خاصی به جانم بسته‌اند، و سعی دارم آنها را در چشم‌انداز هزاره‌ی بعدی جای دهم.

سَبُکی

می‌خواهم اولین گفتار را به تضاد بین سبکی و وزن اختصاص دهم و از ارزش سبکی بگویم. نه چون وزن برایم ارزش کمتری دارد، بلکه فقط به این دلیل که دربارهی سبکی حرف بیشتری برای گفتن دارم. چهل سال زمان نوشته‌ام، راه‌های متفاوتی کشف کرده‌ام و تجربیات بسیاری اندوخته‌ام، حال زمانی فرا رسیده که تعریفی کلی از کار خودم به‌دست دهم.

در روش‌های کاری‌ام بیشتر اوقات درگیر کم کردن وزن بوده‌ام. سعی داشته‌ام گاهی از آدم‌ها، گاهی از اجرام آسمانی و گاهی از شهرها، وزن را بردارم. بیشتر سعی داشته‌ام که از ساختار متن و زبان، وزن را بردارم.

در این گفتار — هم برای خودم و هم برای شما — می‌کوشم تا بگویم چرا ارزش سَبُکی بیش از اشکال آن است و می‌گویم که در میان متون گذشتگان کدام را بیشتر نمونه‌ی برتر سَبُکی می‌دانم. نشان می‌دهم که این ارزش را در کجای زمان حال می‌گذارم و چگونه آن را در آینده رسم می‌کنم.

در ابتدا، از نکته‌ی آخر می‌گویم. وقتی هنوز در شروع کارم بودم، لازمه‌ی مطلق برای هر نویسنده‌ی جوان این بود که معرفِ زمانِ خویش باشد و درحالی‌که پر از حسن نیت بودم، سعی کردم خودم را با انرژی افسارگسیخته‌ی وقایع این قرن — چه گروهی و چه فردی — وفق دهم. سعی کردم بین نمایش پر تحرک دنیا که گاهی غم‌انگیز بود و گاهی مسخره، با ضرب‌آهنگ ماجراجویانه و فتنه‌جویانه‌ای

اگر در دوره‌ای از فعالیت نویسندگی‌ام به قصه‌های عامیانه یا قصه‌های پریان کشش داشتم، نه نتیجه‌ی وفاداری به سنت قومی بود (چون من در یک ایتالیای کاملاً مدرن و جهان وطن ریشه دارم) و نه نتیجه‌ی نوستالژی برای چیزهایی است که در کودکی خوانده‌ام، (چون در خانواده‌ی من بچه‌ها فقط باید کتاب‌های درسی می‌خواندند، بخصوص کتاب‌هایی که پایه‌ی علمی داشتند)، بلکه به این دلیل بود که من به سبک و ساختار، به ایجاز این روایت‌ها، به ضرباهنگ و منطق خشک آنها اهمیت می‌دهم. به هنگام نسخه‌برداری قصه‌های ایتالیایی از روی اسنادی که پژوهشگران ادبیات عامه در قرن گذشته جمع‌آوری کرده بودند، وقتی اصل نوشته‌ها را بی‌نهایت موجز دیدم بسیار لذت بردم. من سعی دارم از اختصار ستایش کنم و آن را منتقل کنم و در ضمن سعی دارم که قدرت قصه را در حد امکان القا کنم.

ترجمه‌های لیلی گلستان با نشر مرکز

بوی درخت گویاو گفتوگو با گابریل گارسیا مارکز پلینو مندوزا

بیگانه آلبر کامو

نیچه اشتفان تسواایگ

محاكمه‌ی سقراط اوتیفرن، دفاعیه‌ی سقراط، کریتون افلاطون

درباره‌ی رنگ‌ها با بی‌گفتار بابک احمدی لودویگ ویتگنشتاین



ISBN: 978-964-213-268-3



۹۵۰۰ تومان